

به صدا درآمدن زنگ‌ها برای از سرگیری اجرای برجام

در یکی دو روز گذشته برخی منابع رسانه ای و سیاسی از احتمال بازگشت هیات‌ها به پایتخت‌ها برای برخی مشورت‌ها و اتخاذ تصمیمات جدید خبر دادند.

به گزارش سایت خبری پرسون، هیات‌های مذاکره‌کننده در سطوح مختلف سیاسی، حقوقی و فنی در حال بررسی آخرین مراحل ترتیبات اجرایی توافقی هستند که بتواند توافق به دست آمده در سال ۲۰۱۵ را یک بار دیگر به اجرا درآورد؛ توافقی که در می ۲۰۱۸ با خروج یک جانبه آمریکا از آن و اجرا نشدن تعهدات از سوی آمریکا و سه کشور اروپایی کان لم یکن باقی ماند.

آنچه در سه ماه گذشته در وین در حال انجام است، تلاش طرف‌های باقی مانده در برجام به اضافه هیات مذاکره‌کننده آمریکا برای بازگشت مسالمت آمیز به برجام است تا ضمن بازگشت همه طرف‌ها (ایران و ۵+۱) به این توافق با اولویت رفع تحریم‌های برجامی و تحریم‌های موثر بر آن، برای آنچه در چهار سال گذشته پس از خروج آمریکا، چه در رابطه با گسترش تحریم‌ها و فشارهای حداکثری علیه ایران، چه توسعه برنامه هسته‌ای ایران که در واکنش به اقدامات خصمانه آمریکا انجام شده است، راه‌حل و ترتیبی اتخاذ شود. از این رو افکار عمومی در ایران باید آگاه باشند، آنچه در گام نخست از هر نوع توافقی در وین انتظار می‌رود، از سرگیری اجرای برجام از نقطه‌ای است که متوقف شده است.

آنچه بازگشت ایران به برجام را طی یک سال گذشته سخت کرده، تحریم‌های یک جانبه‌ای است که در دولت دونالد ترامپ علیه ایران وضع شد. این تحریم‌ها به بهانه و عناوین مختلف حقوق بشری، مبارزه با تروریسم و فعالیت‌های نظامی و موشکی ایران در حوزه‌های مختلف نظامی، اقتصادی، بانکی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، غذا و دارو، کمک‌های بشردوستانه و غیره وضع شده است، اما نکته قابل توجه این است که بسیاری از تحریم‌هایی که در قالب برجام مشمول لغو یا رفع محدودیت شده بود، تحت عنوان‌های فوق‌مجدد در لیست تحریم قرار گرفته است. به این ترتیب حتی اگر همه طرف‌ها به برجام بازگردند تا وقتی تکلیف تحریم‌هایی که در برجام لغو شده است اما در تحریم‌های حقوق بشری و غیره مجدداً در لیست قرار گرفته، روشن نشود و آنها نیز رفع نگردد عملاً منفعت اقتصادی، سیاسی، بانکی و مالی و غیره متوجه ایران نمی‌شود.

تمام تلاش هیات‌های مذاکره‌کننده ایران در دولت حسن روحانی و ابراهیم ریسی این بوده است که تا جای ممکن تحریم‌های بیشتری در این چارچوب رفع شود تا منفعت اجرای برجام برای معیشت و اقتصاد مردم و کشور بیشتر باشد.

در عین حال، مذاکرات برای بازگشت به برجام علاوه بر موضوع تحریم و اقدامات هسته‌ای، دو موضوع دیگر که برای ایران دارای اهمیت و اولویت بود را شامل می‌شد؛ مساله راستی آزمایی از اجرایی شدن تعهدات آمریکا و اروپا و دیگری تضمین عدم تکرار آنچه از ۲۰۱۸ تا کنون این توافق شاهدش بوده است.

منابع نزدیک به هیات مذاکره‌کننده تاکید دارند که ایران توانسته شاخص‌های مدنظرش برای راستی آزمایی را به دست آورد و در رابطه با تضمین تعهد آمریکا به تعهداتش در بخش‌های سیاسی، اقتصادی و بین‌المللی تضمین‌های قابل توجهی تا کنون به دست آمده است و البته تلاش برای اخذ تضمین‌های بیشتر تا دقایق پایانی کار ادامه دارد.

این منابع تصریح دارند، زیرساخت‌های هسته‌ای که در چهار سال گذشته در چارچوب اقدامات کاهش‌ی توسعه یافته، در تفاهم جدید برای اجرای برجام حفظ شده است و این از اصول اساسی جمهوری اسلامی در مذاکرات بوده که به دست آمده است. آنها تاکید دارند که با توجه به بدعهدی آمریکا و همراهی سه کشور اروپایی با آمریکا، ایران امکان "بازگشت‌پذیری" سریع در فعالیت‌های هسته‌ای خود را در مقابل هر گام اشتباه یا بدعهدی طرف مقابل حفظ خواهد کرد.

در یکی دو روز گذشته برخی منابع رسانه ای و سیاسی از احتمال بازگشت هیات‌ها به پایتخت‌ها برای برخی مشورت‌ها و اتخاذ تصمیمات جدید خبر دادند اما به نظر می‌آید هیات‌های مذاکره‌کننده با جدیت و اختیار لازم مذاکرات را تاکنون پیش برده‌اند. با این وجود در صورت نهایی شدن پیش‌نویس توافق، حضور وزیران خارجه طرف‌های برجامی در وین در روزهای آینده محتمل است.

هر چه به پایان مذاکرات و توافق احتمالی نزدیک می‌شویم، شاهد اقدامات و تحرکات طرف‌های اروپایی و آمریکایی برای تفسیر به رای کردن توافق توسط رسانه‌های‌شان و برخی مقامات هستیم؛ اقدامی که این کشورها در سال ۲۰۱۵ نیز با انتشار "فکت‌شیت"ی از توافق انجام دادند. وزارت خارجه آمریکا هنگام توافق ۲۰۱۵، ترجمه‌ای متناقض با نص و متن صریح برجام به افکار عمومی داخلی خود و افکار عمومی بین‌المللی ارائه کرد که موجب تنش‌هایی با ایران شد. اکنون نیز زودتر از آنکه زمان توافق برسد رسانه‌های اروپایی و آمریکایی با هدایت و همراهی مقامات سیاسی این کشورها تلاش دارند تا با روایت‌سازی متناقض به نفع خود جبهه بندی کنند. اما آنچه از سوی رسانه‌های خارجی در روزهای اخیر تحت عنوان متن پیش‌نویس توافق منتشر شد، در بخش‌های عمده‌ای نادرست بوده است.

منابع نزدیک به هیات مذاکره‌کننده ایران در این رابطه خاطرنشان کردند، در گزارش یک خبرگزاری که به این مساله پرداخته است، به ویژه در موضوع

زمان‌بندی و توالی اقدامات، مطالب نادرست است و نسبتی با واقعیت ندارد. در بخش دیگر از جمله آزادسازی دارایی‌های ایران یا رفع تحریم‌های نفتی مطالب متناقض بیان شده است.

با نزدیک شدن به پایان ماه فوریه به نظر می‌آید همه طرف‌ها به لحاظ کیفی و کمی برای پایان دادن به مذاکرات و حصول نتیجه آماده باشند. در هر حال آنچه در این مرحله مهم است و همگان به آن اذعان دارند، این است که موضوعات باقی مانده روی میز دیگر به تصمیمات سیاسی نیاز دارد تا کار کارشناسی.

میخائیل اولیانوف، نماینده روسیه در سازمان‌های بین‌المللی واقع در وین نیز روز جمعه در توییتی نوشت: مذاکرات وین بر سر برجام می‌تواند تا پایان ماه جاری با موفقیت به اتمام برسد. با توجه به پیشرفت‌هایی که در مذاکرات انجام شده است، اخیراً طرفین مذاکرات مطرح کرده‌اند که این دور ممکن است دور آخر مذاکرات وین باشد.

حسین امیرعبداللهیان وزیر امور خارجه کشورمان که در مونیخ به سر می‌برد، در پاسخ به این که چقدر لغو تحریم‌ها را نزدیک می‌بینید و آیا طرفین به توافق می‌رسند؟ گفته است: بر اساس آنچه مربوط به جمهوری اسلامی ایران است و ابتکارات فعالی که ایران روز میز مذاکره قرار داده ما به یک توافق خوب و دست یافتنی بسیار نزدیکیم، اما این طرف‌های غربی هستند که باید ابتکار و انعطاف واقعی خود را به تصویر بکشند، آنها هستند که می‌توانند تعیین کنند که مذاکرات در چند روز آینده به نتیجه خواهد رسید یا در چند هفته آینده.

منبع: ایسنا